

Bloemlezing uit zijn lyriek

Willem G. van Focquenbroch

editie Willem Frederik Hermans

bron

Willem G. van Focquenbroch, *Bloemlezing uit zijn lyriek* (ed. Willem Frederik Hermans). Amsterdam
1946

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/focq001wfhe01_01/colofon.htm

© 2004 dbnl / erven Willem Frederik Hermans

Ik zing met Harp, noch Luit, noch Orgel,
Noch met een kunstig maatgezing,
Maar met een halfverroeste Gorgel.....

Inleiding.

Pour mettre en fureur les gens - graves, graves, graves,
Et amuser les enfants - petits, petits, petits.
(CHARLES CROS).

In de Gouden Eeuw, zo leren wij op school, bloeiden scheepvaart en koophandel met tropische weelde en welvaart heerste alom.

De strijd met Spanje was gewonnen, die met Engeland voorlopig in ons voordeel beslist. Iedereen ging naar de Oost of de West, handelde in specerijen, goud, of slaven en keerde terug, de pofbroek vol zilverstukken en niemand die het waagde daar de snode vingers naar uit te strekken. Want, mag men Multatuli geloven, zelfs de Dey van Algiers kreeg maagkoliek, wanneer hij alleen maar het wapperen van de Nederlandse vlag hoorde.

In de Gouden Eeuw scheen zelfs de zon warmer dan nu over ons droefgeestige vaderland; men dronk wijn van eigen wingerd. Maar sterker nog: zelfs voor dichters was de Gouden Eeuw mild. Zij bewoonden, vrij van zorg, grote kastelen of welgedane buitengoederen, waar zij zich met hun vrienden (en vriendinnen, maar altijd, voor zover men zien kon, in het nette) diverteerden, de luit betokkelden, dronken uit roemers doof de vaardige diamant hunner dochters met lieflijke taferelen bekrast en de rest van hun tijd de twistpunten der calvinistische leer overpeinsden.

De dichter Willem Godschalk van Focquenbroch was een Gouden Eeuwer, maar schoon hij o.a. veel van wijndrinken hield (als hij er geld voor had), een buitengoed heeft hij nooit bezeten en zijn lange gedicht over de godsdiensttwisten, 'Land en Kerkenood' begint:

Mij lust de driften der hervormde kerkelingen
 Met Hollands Waternood en Dijkbreuke op te zingen
 En af te malen tot een erg denktafereel,
 Dat zelfs de naneef schrikke op 't hooren van 't krakeel.

Vandaar wellicht dat men hem in geen enkele schoolbloemlezing aantreft en dat de praeponderante literatuurgeschiedenissen hem niet, of slechts met misprijzen vermelden. In Amsterdam, de stad waar hij geboren is, werd geen straat naar hem genoemd en hij is wel zó vergeten, dat men hierbij niet aan rancune om zijn schimpdicht 'Op Amsteldam' hoeft te denken. Zijn geboortjaar staat niet geheel vast. Worp¹⁾ schat het tusschen 1630 en '36. Hoewel hij 10 Juni '62 te Utrecht in de medicijnen promoveert (op een proefschrift 'De lue venere') is hij toch altijd Amsterdammer gebleven.

Na zijn promotie begon hij er een praktijk, die zelfs in de pestjaren '63 en '64 niet druk liep. In een brief waarbij hij zijn nicht zijn 'Thalia of geurige²⁾ zanggodin' aanbiedt, schrijft hij: 'Zij is samengevoegd van een partij geuren, die mijn ledigheid en voornamelijk de voorlede pesttijd mij om tijdverdrijf heeft op het papier doen stellen'. Maar elders in dezelfde brief staat: 'Wanneer ik eindelijk eens door mijn praktijk (die God lof redelijk toeneemt) een honderdduizend dukaten zal overgewonnen hebben, zoo twijfel ik niet, of ik zal U Ed., ma charmante Cousine wel haast ter bruiloft nooden.'

Groot kan in ieder geval de toename van zijn praktijk niet zijn geweest. Zijn tijd was ruim bezet met andere bezigheden. Een van zijn liefhebberijen, het wijndrinken, noemde ik al. De andere waren: roken, vrijen, fluitspelen, vioolspelen, lange gesprekken voeren en dichten. - Is het onbegrijpelijk dat Prinsen in de zes regels die hij in zijn bekende handboek aan Focquenbroch wijdt, verachtelijk van den 'verlopen medicus' gewaagt?

1) Dr. J.A. Worp 'Focquenbroch' De Gids 1881 III pag. 499-532.

2) = grappige.

Zijn tijdgenoten, zijn ‘broeders in Apollo’ de kasteelheren, predikanten en niet-verloren medici, zullen er niet anders over hebben gedacht. Maar toch was hij in de 17e eeuw en nog lang daarna, een beroemd man. Zijn werken werden acht keer herdrukt. De laatste uitgave verscheen honderd jaar na zijn dood en zijn ‘blijspel’ De min in 't Lazarushuis (de aanhalingstekens zijn alweer van Prinsen, doch het ‘blijspel’ is, zoals Prinsen zelf trouwens ook zegt, een bewerking naar Lope da Vega, toch een goede naam) hield zich 130 jaar in de Amsterdamse schouwburg staande.

Al stelt Abr. Bogaert, de verzorger van Focquenbrochs nalatenschap, hem op één lijn met Westerbaan, Brand, Vos, Kats, de Decker en zelfs Vondel, al noemt Thomas Asselijn hem een tweeden Juvenalis, het is niet bekend dat er enige omgang tussen Focquenbroch en de ‘Grote Gestalten’ uit zijn tijd heeft bestaan, en dat deel van zijn oeuvre, dat voor ons van belang is, werd eerst in 1697, toen hij al 12 jaar dood was, gedrukt en is vrijwel nooit iemand opgevallen.

Maar zijn ‘Gedachten over 't onbestendig Geluk’, ‘Gedachten’ en ‘Gedachten over 't ongelijk Fortuin’, stellen het vermaarde ‘Het menscheijk Leven’ van Willem van Haren, verre in de schaduw. Zijn ‘Sarabanda aan Fillis’ is een der meest melodieuze minnedichten in onze taal. Zijn werk is vrijwel volkomen vrij van de botte gemeenplaatsen waar b.v. de Génestet, die geacht wordt onze schooljeugd inzicht in poëzie te geven, zoo van overvloed. En een belangrijk ding zou men bijna over het hoofd zien: aan satirici zijn wij zeer arm.

Zijn vroegere beroemdheid was een miskenning op zich zelf. Hij had haar te danken aan zijn bewerkingen naar Paul Scarron den grondlegger der burleske poëzie, van wien hij o.a. de ‘Virgile travesti’ en ‘Typhon, ou la Gigantomachie’, vertaalde. Op zichzelf was dit niet onverdienstelijk, ook al niet, doordat hij althans de eerste was die in ons land dit burleske genre beoefende. Eveneens in zijn andere navolgingen (naar Lucianus, Molière, Ovidius) stak hij boven zijn tijdgenoten uit. De studie van Worp is voornamelijk aan deze zijde van zijn dichterschap gewijd.

Met de twee bundeltjes ‘Thalia, of de geurige zanggodin’ en zijn al of niet oorspronkelijke toneelstukken, werd zijn roem gevestigd, die in meer dan één opzicht (naar onze smaak tenminste) een twijfelachtige gunst betekende. Als medicus? Wat

te denken van een arts wiens grootste ambitie is, de lach die aan een aardbeving doet denken? Men durft hem zijn eksterogen nog niet te laten snijden, dien losbol.

Als dichter? Kon men toen, zoo goed als nu, de naam van dichter dragen, als men zijn kunst niet met vroom gezicht en plechtige gebaren beoefende? Als men naam gemaakt had met onzedelijke kolder, mocht men dan, ook al had men voortreffelijke, diepzinnige strofen over het Noodlot geschreven, een kunstenaar met een K. heten? Of Focquenbroch, die zich hoegenaamd geen illusies maakte, ook niet over zijn kunst (al of niet met K.) zich daar veel van aangetrokken heeft, is niet bekend, maar niet waarschijnlijk.

De houding van zijn tijdgenoten, de drossaerts, dominees en niet-verloopen medici, laat zich gemakkelijk raden: Zij hebben om hem gelachen (want aan humor stelden zij andere eischen dan wij).... maar zouden niet graag met hem in één kamer gezeten hebben. Hij is altijd een obscure figuur gebleven, ook wat zijn (adellijke?) afkomst betreft; 'in een zeker mythisch waas gehuld' (Worp).

Zijn ernstige gedichten hebben zij over 't hoofd gezien of gewantrouwd. En van het eind der achttiende eeuw af, herinnerden zij die zijn naam nog kenden, zich alleen nog maar dat hij een verloopen medicus was geweest en stukken geschreven had van een soort grappigheid die thans op de lachspieren geen uitwerking meer had. Bovendien waren het slechts vertalingen, iets wat men hem tot dusverre niet kwalijk had genomen.

En zijn oorspronkelijke poëzie was gevoelvol, rijk aan stemming, technisch zeer subtiel en volmaakt, zonder rhetoriek. In zijn minnedichten was hij openhartig over gemoeds- (maar ook andere) bewegingen, die men als nuchter en welopgevoed Nederlander dient te verknoersten. Die kreeg derhalve het stempel 'sentimenteel'.

Zijn sarcasmen en 'geurige invallen' hebben de diepte van zijn wanhoop maar aan weinigen duidelijk kunnen maken. Worp meent zich voor zijn ijver dan ook aldus te moeten verontschuldigen:

'Als eene soort van vrijbouter op letterkundig gebied, als een losbol in zijn leven, zooals wij zoo duidelijk uit zijn werken bespeuren, is hij niet geschikt om eene eervolle plaats in te nemen onder die mannen van zijn tijd, wier werken thans nog gelezen en geprezen worden.

Maar als een schrijver, wiens werken jaren lang zijn uitgegeven en ten toonele gevoerd, als de eerste vertegenwoordiger van een hier te lande nieuw genre, is hij uit een litterair-historisch oogpunt een kleine studie waardig.’

Zijn vrijbuiterschap kan ons nu alleen maar belangwekkend voorkomen en de losbolligheid zullen wij wellicht kunnen vergeten, mocht die ons hinderen. Ik zeg wellicht, want het ‘een losbol in het leven zijn’, schijnt in ons land nog altijd onverenigbaar te wezen met dichterlijk gezag,

Vulde niet nog in 1939, tweeënvijftig jaar na Multatuli's dood, diens schoondochter 520 pagina's met weeklachten dat hij zijn schulden niet betaalde en zijn gezin verwaarloosde?

Van Focquenbrochs leven te Amsterdam is, behalve wat hijzelf erover schrijft en een paar opmerkingen bij Wagenaar, weinig bekend. In verband met zijn liefhebberijen, laat het zich gemakkelijk vermoeden.

Hij stond altijd klaar om voor zijn vrienden verjaardags- of bruiloftsverzen te maken, brieven aan hen in elkaar te rijmen. Als niet alle 17e eeuwers zich aan gelegenheidspoëzie bezondigd hadden, zou ook dit hem wel weer verdacht maken bij de adepten der ‘verheven’ en ‘heilige’ school, die het talent beschouwen als een muntstuk uit Gods eigen hand ontvangen, waar men vooral geen ulevellen voor kopen mag.

Overstelpst met schulden, uitgehold door een ongelukkige liefde, die hij tevergeefs lachend poogt te verbijten, neemt hij in 1667 dienst bij de W.I.C. en vertrekt als fiscaal naar de ‘dorper kust van Guinee, (doch aangenaam door hare goudmijn)’, zoals hij in de voorrede tot zijn ‘Min in 't Lazarushuis’, die hij daar bewerkte, schreef. Een brief uit die periode neem ik hier over:

Waarde Vrind!

Ik heb over veertien dagen geschreven met een Hollandsch schip, doch alzo hetzelve noch eerst een reis moet gaan doen naar Angola, zo vertrouw ik wel, dat die brief wel eenige maanden na deze zal arriveeren. Ik leer hier van alle slag van ambachten, al zo ik buiten Fiscaal, voor Secretaris, voor Raad, voor Notaris, voor Ambassadeur, voor Kaper, en voor den eenen drommel met den ander moet spelen: zo dat gij wel kunt denken, dat ik hier niet veel tijd heb om spelen te loopen; daar ook niet veel occasie toe is in dit barbaarsche, melancholique en verbaasde dorre land, 't welk ik niet gezind

ben heel net af te schilderen, uit vrees, dat gij schreien zoud als een kind, en de arme Fok beklagen, omdat hem het noodlot in zo verdoemde plek gebracht heeft. Want beeldt u zelfs eens in te zien een zwaarmoedig kasteel, gesitueert op een schraale en dorre rots, daar de zee, met een eeuwig naar geruisch, op leid te gnorren; figureert u vorders aan de rechterhand van 't voorgeschreve kasteel te zien een lankwerpig dorp, bestaande in hutten, gedekt met zwart verbrand hooi, en strooi, of riet (want de duivel zou zelfs niet kunnen raden welk van drieën het is) waarin het zwermt van halfnaakte en koolverwige schimmen, die u den ganschen dag de ooren warm maken met een eeuwig getoet van loejende hoorens, daar zij haar Artem Musicam met het abominabelste geschal des weerelds op exerceren, 't geen u wel een baal katoen in 't jaar zou kosten, om uw geluitvangers daarmede toe te stoppen. Aan de linker zijde van 't kasteel zwalpt een droevig riviertje, 't geen al 't zout van de zee in zijn boezem ingezogen schijnt te hebben, alzo 't zelve tienmaal zouter is dan het allerziltste pekelnat.

Bedenk nu vorders bij u zelve omtrent twee mijlen in 't rond een barre en schrale woestijn te zien, waarop noch telg, noch lover te vinden is, die u voor een straal van de zon kan beschutten, die hier zo schrikkelijk steil, boven onze kruin, in 't Zenith staat, dat men op 't midden van den dag, zelfs omtrent de de hoogste toren des weerelds, geen duimbreet schaduw zou kunnen vinden.

Denk nu vorders of ik geen reden heb van zomtijds in drie weken niet buiten het kasteel te komen en in mijn cel te blijven; alwaar gij mij zoudt zien zitten, in compagnie van mijn twee zwarte jongens, al dampende dat het zijn oogen verdraaid en dat zij met hun beiden eeuwig werk hebben met tabak te kerven, en te stoppen; dit gaat zo zijn gang al schrijvende, of iets vermakelijks lezende, of met een eerlijke ziel of twee bij mij, onder de beneficie van een glaasje, om de geest te verfraaijen en de melancholie te diverteeren. Wat aangaat mijn muziek, die is, door het afsterven van mijn kouzyn van Heden, die met mij overgekomen, en hier zedert eenige weken overleden is, zodanig verstorven, dat gij mijn violen met droefheid aan de wand zoud zien hangen, zodanig gediscordeert, dat gij daar niet dan een enkele bas op zoud vinden; terwijl in de holte van dat droevig instrument de spinnekoppen zodanig haar logement hebben verkoozen, dat ik geloof dat zij van

sins zijn van hun eigen weefzel daar nieuwe snaren op te maken. In 't end, ik vind dat ik met recht mag zingen, pas als de kinderen Israëls in een der psalmen doen. Super flumina Babyloniae, illic sedimus & flevimus, & suspendimus Organa nostra.

Dat is:

Aan de Babylonsche stroomen
Hingen wij met naer gesteen,
En met jammerlijk geweent,
Al ons speeltuig aan de boomen.

Doch echter patientie, is 't land slecht, het goud is goet, en dat is het alleen, 't geen mij veel ongenuchten, die mij hier voorkomen, doet digereeren; want daar is geen cardiacum in de wereld, dat zo krachtig is als dat; dieshalven is het, dat ik geresolveert ben in alles geduld te nemen, en ondertusschen, terwijl ik hier ben, mijn naad te naaijen zo veel ik kan, en de plaizieren van de wereld voor een jaar of zes te vergeten, als of ik dood was. Want hier is geen vermaak ter wereld, als alleen dat in uw eigen gemoed, en bij u zelfs bestaat; want de wijn in overdaad, en de zwarte vrouwen haat ik dapper: en ik geloof niet, dat ik tot een van beide heel ligt zal vervallen, alzo ik het egaal voor beestachtigheid, en een doodelyke coyonnerie hou. Alleen heb ik mijn meeste vermaak in een kleine zwarte jongen die ik heb, die van zeer groten huize en van zeer treffelijke luiden is; want ik verklaar u, dat ik nooit schoonder, noch heroiquer wezen gezien heb; vermengd met een groots, doch eenigszins stuurs opslag van oogen, 't geen mij vaak op hem heeft doen appliceeren de woorden van Seneca in Hyppolytus:

Quam grata est Facies torva Viriliter,
Et Pondus Veteris triste Supercilli.

Dat is:

Hoe heerlijk en voortreffelijk staat
een fier en mannelijk gelaat,
't Geen door den opslag zijner blikken,
Een ieder vol ontzag doet schrikken.

Want inderdaad, dat wezen is in die jongen zo heerlijk te zien, dat ik mij dikwels inbeelde in hem te zien een schets van dien ouden Afrikaanschen Hannibal; ook zijn al zijn inclinaten

groots en moedig, ja zo, dat hij met jongens van zijn jaren (die omtrent 12 zijn) niet zal omgaan, maar altijd met zijn ouder, waar boven hij noch altijd wil de preferentie hebben, 't zij in den dans, of andere speelen, daar hij altijd de eerste wil zijn; of zo iemand hem die rang bedisputeert, zo ontziet hij zelfs geen volwassen jongens voor de kop te slaan. En bij al deze barsheid is hij weêr bij mij zo vriendelijk, beleeft en trouw, dat ik die jongen lief heb in mijn hart en zou (zo hij een slaaf was) niet weigeren een pond goud voor hem te geven, enz.

Op 't kasteel St. George da Mina,
den 10 February. 1669.

Focquenbroch.

Een naïviteit, deze droom van in een paar jaar in de tropen rijk worden en als gezeten burger te kunnen repatriëren, een naïviteit die doet denken aan Rimbaud. Het land bewoond door de nuchtere kooplieden die maling hadden aan fluitspelen, dichten, praten etc., maar waar hij blijkens zijn 'Gedachten in een Kano op zee' zozeer naar terugverlangde, heeft hij nooit weergezien. Hij overleed waarschijnlijk in 1675, hoe weet men niet.

De laatste druk van 'Alle de Werken van W.v. Focquenbroch' verschijnt in 1766. Dan wordt de oppositie tegen zijn onbehoorlijke grappen doordat men niet meer gevoelig is voor dit soort humor, zó sterk, dat alleen de 'verlopen medicus' overblijft en zelfs die is met zijn naam, vrijwel vergeten. Hij daalde af tot hoofdpersoon in een stukje voor liefhebberij toneel, dat omstreeks 1810 geschreven werd.

Waarom Worp over Focquenbroch schreef, zagen wij al. Ook Jan ten Brink dacht niet zo ongunstig over hem als Jonckbloet, Witsen Geysbeek, Jeronimo de Vries, het Biografisch Woordenboek, e.t.q.

H. de Gooijer schreef waardierend over hem in de 'Vaderlandsche Letteroefeningen' en deed een keuze uit zijn lyriek, echter met weinig resultaat.

In 1911 brak Lode Baekelmans in een sympathiek geschreven, doch typografisch onprettige uitgave een lans voor hem. De lans brak evenwel zonder veel ten gunste van Focquenbrochs reputatie aangericht te hebben.

Wie een eerste blik in Focquenbrochs kleinere gedichten slaat,

zal verbaasd zijn dat dit in de 17e eeuw geschreven werd, zo onmiddellijk en gewoon is de zegswijze. Zijn gedicht aan Constantijn Huygens kan men beschouwen als een manifest, een ars poetica haast. Een merkwaardig modern manifest, een pleidooi voor helderheid en eenvoud, een veroordeling der 'wrange duisterheid' en het 'vervalst geluid', eigenschappen die klaarblijkelijk ook volgens de ware fijnproevers van toen in geen ware poëzie ontbreken mochten en die gemaakt hebben dat de jeugd zich thans op de middelbare school bij het onderwijs in de Nederlandse klassieken zo verveelt en zich voorneemt haar gehele verder leven òf geen gedichten meer aan te kijken, òf ieder gedicht dat niet vervelend is, op 't punt van verhevenheid te wantrouwen. Maar het is niet alleen een zaak van vorm, ook van inhoud.

Focquenbroch is sceptisch (als tijdgenoot van Jan Luyken en Jodocus Lodenstein!) Het Boek Prediker is het enige gedeelte uit de Bijbel, waarvan men invloed in zijn gedichten aantreft. Hij is pessimist, ondanks zijn bulderlach, waarin men tot zijn vreugde een apocrief bestanddeel vinden kan: cynisme. Waarom Focquenbroch als verlopen medicus en Vondel niet als verlopen kousenwinkel rondspookt, is nu ook duidelijk. Bovendien waren de ongelukken die Vondel troffen van burgerlijk karakter, terwijl Focquenbroch ze alleen aan zijn dichterschap (in ruime betekenis) te wijten had.

Door deze eigenschappen komt het dat men bij het lezen van Focquenbroch, herinnerd wordt aan Forum, aan Greshoff en du Perron. Dat deze dichtergeneratie Focquenbroch gekend en gewaardeerd heeft, is waarschijnlijk, ook al is er geen sprake van beïnvloeding en al wordt zijn naam ook door hen weinig genoemd.

Vestdijk deelt in de voorrede tot 'Parlando' mede dat du Perron eveneens in de 17e eeuwse dichters goed belezen was en hen op prijs stelde.

Slauerhoff laat Focquenbroch optreden in het nagelaten cabaretstuk 'De sylphide op de sofa' (Finale: Het eiland der gelukzaligen).

'...Daar zit Focquenbroch, de verbannen poëet en aesculaap. Hier kan hij practijk uitoefenen met paardenmiddelen en tevens de muze op tijd genoegdoening geven. Wat broeit de groote medicijnman uit? Wat brullen de zestien mulatten van alle leeftijd en kunnen aan een ijzeren staaf? Zij brullen alle verschillend. Het is zijn muziekinstrument, dat hij heeft uitgevon-

den op medischen grondslag. Daarmee begeleidt hij zijn liederlijke drinkliederen, waarvoor de Hoogmogenden hem het Gemeenebest ontzegden. En hier wordt hij door zijn landslieden luide toegejuicht.’

Hij was van Slauerhoff misschien een naaster familielid dan Camoëns b.v.

Het feit dat hij vergeten is (al tekende een achttal jaren geleden Edgar Tijtgat een rijmprint bij het drinklied ‘Diogenes de Wijze’ en nam Victor E. van Vriesland in ‘Zeven eeuwen Nederlandsche Poëzie’ een paar gedichten van hem op) is het zoveelste verbazingwekkende feit in onze letterkundige historie. De oorzaken ervan?

Ten eerste dat hij alleen maar dichter was en au fond een vreemdeling in het ‘geltzuchtig Amsteldam’. Dit is de voornaamste oorzaak.

Ten tweede dat ook zijn tijdgenoten en het nageslacht daarvan hem alleen gewaardeerd hebben om die eigenschappen die hij met hen deelde, zijn grove grollen, zijn lust tot navolgen zonder bronvermelding.

Ten derde dat de bloemlezing van Baekelmans op een ongunstig tijdstip verscheen, een nieuwe poëzie in opkomst maar overheerschend: nabloei van tachtig, ‘wrange duisterheid’, ‘vervalst geluid’.

Of de tijden nu gunstiger zijn?

Indien de les van ‘Forum’ nog niet geheel vergeten is, mag men reden hebben het te hopen.

Op Amsteldam

't Geltzuchtig Amsteldam, met al haar zoete keyers,
 Stoft al te moedig op haar opgevulde tas;
 De maagre gierigheid, die steeds haar Afgod was,
 Maakt dat dit hoen niet leit dan stront in plaats van eyers.

Wat vind een eerlijk man op aard zo duldeloos,
 Dan dat hij hier een aap moet als een mensch gekleed zien;
 En dat hy 't lofflijk gout moet aan een zot besteeet zien,
 Die als een strontvlieg zit te pryken in een roos?

O schrale karigheid! met uw verslenste koonen,
 Hoe plant gy dus uw stoel in dees beruchte stad?
 O Lukvrouw al te blind! hoe stort gy dus uw schat
 In een vergult paleis daar niet dan varkens woonen?

Wat doet het heilig gout by zulk een heilloos volk,
 't Geen eeuwig zit en huilt by haar gevulde kisten,
 Ja, 't geen het alles denkt op een tocht te verkwisten,
 Als het een stooters koek durft koopen op de kolk?

Wat doet een eerlyk man in deze stad te blyven,
 Waar afkomst noch verstant, noch wysheid, deugd noch geest
 Ooit zo veel werd geacht als d'alderminste beest,
 En daar men niets waardeert dan zaam geschraapte schyven?

O eer; die in de deugd wel eertyds wiert gestelt,
 Hoe zyt gy dus verkeert? hoe gaat gy dus verlooren?
 Een harsenlooze zot, met narretuig gebooren,
 Bezit die u dan nu door zijn geschagchert gelt?

O liefde, gy die 't al op aarde plach te dwingen!
 Die boven al wat leeft de meester plach te zyn,
 Het goud maakt hier ter stee u even als een zwyn,
 Wiens macht men heeft betoomt door hem zyn snuit te ringen.

De gaven van de ziel die worden hier versmaad:
 Al 't geen beminlijk is, dat ziet men hier verachten,
 Al 't geen verachtlyk is, daar ziet men hier na trachten,
 De deugd is hier het gelt en d'eer hier d'eigenbaat.

In 't end, 't is niet dan gelt waar van men hier hoort roemen.
 Die dat heeft, die is 't al, die dat ontbeert is niet,
 't Geluk, 't geen op dees stad zo mild haar gaven giet,
 Zaait daar slechts distelen en doornen zonder bloemen.

Want zo een witte kraai iets zeltzaams word geacht,
 Noch zeltzamer is hier een eel gemoet te vinden:
 De geltzucht, die de deugd hier in haar balg gaat slinden,
 Heeft door haar helsch fenyn hier alles in haar macht.

O neen; een eel gemoet hangt nimmer aan de gaven,
 Van 't blinde en dartle wyf, dat zonder aanzien geeft,
 Maar 't mind alleen een ziel, die schatten in zich heeft,
 Die men als 't ydel gout uit geen gebergt kan graven.

't Veracht verganklyk goet, dat als een rook verdwynt,
 En kiest de deugd alleen tot voorwerp zyner zinnen,
 En dees is 't, die geen tyt, noch voorval kan verwinnen,
 Mits zy, gelyk een zon, op alle wolken schynt.

Spes mea fumus est

Wyl ik dus zit en smook een pypjen aan den haart;
Met een bedrukt gelaat, en d'ogen naer de aard
d'Een elboog onder 't Hoofd, zoekt myn gedacht de reden,
Waarom 't geval my plaagt met zo veel straffigheden.

De hoop daar op, (die my vast uitsteld dag aan dag,
Schoon dat ik nooit iets goets van al myn hoopen zag)
Belooft my wederom haast tot myn wensch te komen,
En maakt my grooter als een keizer van oud Romen.

Maar nau is 't smookend kruid verbrand tot stof en asch,
Of 'k vind my in die stand, daar ik voor dees in was:
En nau zie ik de rook in ydle lucht verzwinden,
Of 'k zeg, dat ik in 't minst geen onderscheid kan vinden
In, of ik leef of hoop, of dat 'k een pypje smook,
Want 't een is niet als wind: en 't ander niet als rook.

Gedachten over 't onbestendig Geluk

Hoe wonderlyk verkeert des weerelds vreugd?
 't Zoet word gevolgt van bittere ongeneugd,
 En geen geluk, hoe zeer 't de ziel verheugt,
 Of 't is gansch ydel.

Wanneer men zich in volle voorspoed vind,
 Dan denkt men niet op felle tegenwind;
 Maar ach! men doold; want 't los geluk is blind,
 En zonder breidel.

Die gistren noch een tweede Kresus was,
 Vind zich van daag een Irus, want zo ras,
 Als 't luk verheft zo breekt het weer als glas
 Onze ydle hoopen.

Wie acht dan nu voortaan, ten zy hy dwaalt,
 Zyn staat voor vast, als hy in voorspoed praald?
 Wyl 't wankel rad nu klimt, en dan weer daald
 In 't stadig loopen.

O ydelheid van 't los geluk op aard!
 Hy die op u met schrandere oogen staart,
 Vind dat gy niet dan zo een wellust baard
 Die maakt ellendig,

En hy, die zoekt het alderhoogste goed,
 Vertreed uw eer en glorie met de voet.
 En ziet zyn luk in 't eeuwige te moed,
 En dat's bestendig.

Aan Eranemite

Waardigste Engel, trots uw strafheid,
Trots uw afkeer en verwyt,
Trots uw haat, die my in 't graf smyt,
'k Min u tot in eeuwigheid.

Schoon gy my laatst hebt verdreeven,
Schoon gy al myn hoop afsnyd,
Schoon 'k als levend doot moet leven,
'k Min u tot in eeuwigheid.

Schoon ik al uw haat moet dragen,
Om een woort zo ligt gezeid;
('t Welk ik lykwel moet beklagen)
'k Min u tot in eeuwigheid.

Schoon 'k u daar door heb betekent
't Grootst van myn genegenheid:
(Hoewel gy 't heel anders rekent)
'k Min u tot in eeuwigheid.

Ja, schoon dat myn hart onschuldig,
Noch meer andre rampen lyd;
'k Draag het alles heel geduldig,
Mits 'k u min in eeuwigheid.

Gedachten op mijn kamer

Hier in dit klein, doch stil vertrek,
 Tracht ik alleen myn vreugd te zoeken;
 Daar ik my al 't gewoel ontrek,
 En my verlustig in myn boeken,
 En hou de weereld voor myn gek.

Al 's weerelds vreugd acht ik een spook,
 Die men op 't vaardigst ziet verzwinden.
 Dit leer ik hier, wyl 'k zit en smook:
 Mits ik daar daaglyks uit kan vinden,
 Dat alle vreugd is min als rook.

Dit leer ik hier en 't is gewis;
 Want waar ik myn gezicht mag keeren;
 Straks vind ik een gelykenis,
 Die my, uit 't geen ik zie doet leeren,
 Hoe ydel dat de werelt is.

Een greins, die ik van var beschou,
 Leert my de weereld wel bekyken,
 Mits d'ontrouw zich vermomt met trouw,
 En dat een schelm kan eerlyk lyken,
 Zo men de schyn gelooven zou.

Zie ik op myn fiool en fluit,
 Die doen my mee een leering vinden;
 Want even eens gelyk 't geluid,
 Noch naauw gehoord, voort gaat verzwinden,
 Zo draa heeft meê het leven uit.

Zie ik wat snorrepypen aan,
 My uit vermaak wel eer gegeven,
 Zo laat ik myn gedachten gaan,
 Op d'ydle vreugd van 't jeugdig leven,
 Die d'ouderdom haast doet vergaan.

Zo myn gezicht een flesje vat,
 Gevult met balzem voor veel wonden;
 Dunkt 't leven my geen groote schat,
 Vermits dat zomtyds is gebonden,
 Alleenig aan een druppel nat.

Zie ik de wapens aan ter zy,
 Die my myn ouden adel toonen,
 Ik vind my van die zorgen vry,
 Die steeds omtrent de Hooven woonen,
 En spot met al die slaverny.

Of zie ik voor my op het beeld
 Van Karel, d'oude Britsche Koning,
 Zo dunkt my, dat het niet veel scheelt,
 Of 't leven is maar een vertooning,
 Daar ieder mensch zyn rol in speelt.

't Is waar, d'een toont een majesteit,
 En dees een arm man, die een ryken,
 En scheelt hier veel in heerlykheid;
 Maar die in 't graf hen kwam bekyken,
 'k Geloof, hy zag geen onderscheid.

Of zie ik van ter zyden aan,
 De beelden van myn bloedverwanten,
 Ik denk wie kan de dood weerstaan?
 Want schoon 't kopy hangt aan dees wanten,
 Het principaal is lang vergaan.

Zo maakt de dood elk een tot slyk,
En spaart geen slaaf, noch knecht, noch heeren,
Want ieder moet, 't zy arm, of ryk,
In 't geen hy eertyds was, verkeeren;
Zo maakt de dood elk een gelyk.

Dit brengt my hier myn eenzaamheid
Gestadig voor in myn gedachten,
Zo dat ik leer geen zekerheid
Van al des weerelts vreugd te wachten;
Want alles is maar ydelheid.

Sarabanda aan Fillis

Indien gy my, gelyk ik u, beminde,
Schoone Klimeen, zo bleef gy niet zoo schuw,
Gy zoud, als ik, de min vol zoetheid vinden,
En leed voor my, gelyk ik ly voor u.

Gy zoud niet haten meer de zachte banden
Van 't kleine kind, noch ook zyn heerschappy,
Maar zou uw hart, als gy myn hart ziet branden
Voor u alleen, ook branden doen voor my.

Ik vind 't voor u zo heereelyk te lyden,
Dat ik de min geen pyn acht, maar genucht;
Daar gy in tegendeel, door die te myden,
Voor 't zoetst vermaak van 't jeugdig leven vlucht.

Ach! laat uw hart Klimeen? eer eenmaal raken
Gelooft ook vry dat een, die trouw bemind,
Nooit smart, noch pyn, noch ongeval kan smaken,
Daar hy niet steeds een dubbele vreugd in vind.

Aan Klorimene

Toen u myn zuchten steeds myn liefde kwamen melden,
Die ik herkomstig zwoer uit uw volmaakt gezicht;
Toen ik geen godheid had dan u en 't minnewicht,
Die ik tot Afgoôn van myn ziel en zinnen stelde.

Toen ik in proos, en vaars uw groote glans vertelde,
Die ik veel schoonder vond dan 't hemels zonnelicht.
Toen my de weêdom van een doodelijke schicht,
Gelyk gy denken moogt, met duizent pynen kwelde.

Ja, toen myn tranen, als getuigen van myn smart,
Verzelschapt met een tal van zuchten uit myn hart,
U scheenen 't aldermeest myn liefde uit te leggen.

Toen deed ik, Klorimeen, al eveneens als nu,
Dat is (om u in 't eind de waarheid op te zeggen)
Ik lagchte in myn geest, en schoor de gek met u.

Gedachten

Hoe onstandvastig is't heeal,
 Met al hetgene dat daar in is?
 Steets draait 't geluk, en 't ongeval,
 Vermits geen staat zo in 't begin is,
 Gelyk ze in 't einde wezen zal.

Verlossing volgt na zwaar ellend,
 Mits 't luk het onluk moet verdryven,
 Gelyk de smaate de vreugde schent,
 Dus kan geen staat in 't eerste blyven,
 Gelyk zy wezen zal in 't end.

De liefde volgt zomtyds de haat,
 De haat wordt ook uit min geboren;
 Het goed komt dikwyls uit het kwaad,
 Men vind 't geen eertyds was verlooren,
 Dus blyft er niets in zynen staat.

Zo los is 't kwaad, zo los is 't goed,
 Wie kan des iets standvastig hoopen?
 De weereld is maar ebbe en vloed;
 Niets blyft bestendig voor 't verlopen,
 Wyl alle ding verand'ren moet.

Niets is er vol verzeketheid,
 Niets is volstandiger bevonden,
 Dan zelve de onvolstandigheid,
 Mits alles steunt op losse gronden,
 In 't end, 't is alles ydelheid.

Des is de mensch berispens waard,
 Die wanhoopt in zyn ongelukken;
 Want geen ramp is van zulken aard,
 Dat ze iemand eeuwig kan verdrukken;
 Mits niets bestendig blyft op aard.

Ook doolt de lukkige niet min,
Die, pogchende op zyn goude schyven,
Zich steeds niet beeld dan voorspoet in;
Mits dat geen staat in 't end kan blyven,
Als zy geweest is in 't begin.

Geen grooter gelukzaligheid
Kan iemand des op aarde vinden,
Dan in verdriet, en vrolykheid
Zich altyd aan Gods wil te binden,
En dus leeft men in zekerheid.

Aan juffrouw N.N.

Schoon het bezit van geld en goed
 Nooit kost betoveren myn zinnen:
 Schoon ik stees haate d'overvloed,
 Wyl ik u nochtans moet beminnen,
 Vloek ik voortaan myn arremood.

Want wyl uw ziel en zin zich held
 Naar d'ydle waan der zotte lieden,
 En rykdom voor de wysheid steld,
 Hoe kan ik dan uw haat ontvlieden,
 Wyl my niets meêr ontbreekt dan geld?

Een zot in kostelyk gewaat,
 Die naauw den naam van mensch mag dragen,
 Een beest tot in den vierden graat,
 Kan door zyn geld u zo behagen,
 Dat gy om hem elkeen versmaat.

'k Beken, als 'k op dees slechtheid let,
 Acht 'k u onwaardig van myn minnen;
 Mits dees fout zo uw glans besmet,
 Dat gy allang waart uit myn zinnen,
 Had my 't de liefde niet belet.

Foei! wat voor een onnozelheid
 Verbergt zich by uw schoone gaven?
 Moet u dan de geldzuchtigheid
 Doen op het spoor van dwaasheid draven,
 't Geen u tot schande en oneer leid?

Heeft 't goud by u dan zulk een magt,
Dat gy daarom een dwaas moet eeren,
Die niets heeft dan zyn ydle pracht,
Die, zonder geld en zonder kleëren,
Min dan een beest zou zyn geacht?

Laas, wyl men dan met geld en goed
Alleenig kan uw liefde winnen;
Schoon ik steeds haat vrouw overvloed,
Wyl ik u nochtans moet beminnen,
Vloek ik voortaan myn arremood.

Verbaasde klachten aan 't noodlot

O Droevig noodlot, 't geen my steeds op nieuws doet zuchten,
Zult gy my nimmermeer doen 't end zien van myn smart,
Maar eeuwig dag op dag myn droef en kwynend hart
Weêr knellen onder 't juk van duizent ongenuchten?

Wat heb ik, wreede beul myns levens, ooit misdaan,
't Geen immer heeft verdient, dat gy my dus verbolgen
Met nieuwe kwellingen gestadig moet vervolgen,
En daagelyks myn ziel met verssche geessels slaan?

Is 't niet genoeg uw haat zes jaaren te verdragen,
En al te lyden, dat een ziel ooit lyden kon;
Maar moet uw tyranny, gelyk een helsche bron,
Met zo veel bitterheid volharden my te plagen?

Zal 't end van myn verdriet dan 't end myns levens zyn?
En wilt gy eeuwiglyk my domplen in ellenden,
Benyd in myne hoop van immer te zien enden
Uw haat, en myn verdriet uw strafheid en myn pyn?

Bestiert u God Jupyn door zyn rechtvaarde handen?
Waarom word ik van u dus t'onrecht dan geplaagt?
Zeg, waarom dat myn ziel alleen uw wreedheid draagt,
Daar ik my tegen u veel min dan andre spande?

Nochtans zie ik elk een van uwe strafheid vry,
En niemand voeld op aard, als ik uw felle slagen;
En 't geen veel anderen verdienden meê te dragen,
Legt ge onrechtveerdiglyk alleenig maar op my.

Of zo ge maar alleen word van 't geval gebooren,
Waarom, wyl men 't geval zo ras verandren ziet,
Verandert gy met een dan ook uw wreedheid niet,
Maar tracht my dag aan dag in nieuw verdriet te smooren?

Helaas! wyl ik dan dus u felle straffigheid
Gedwongen ben altyd zo lang ik leef te dragen,
Schenkt my dan naar de maat van al dees felle slagen,
Opdat ik die verdraag, ook zo veel lydzaamheid.

Aan Klorimene

Toen ik u lestmaal, by de lelien en rozen;
Zo helder pronken zag, en met zo purpren bloos,
Zo dacht my, dat uit spyt de roos verbleekte in 't bloozen,
En dat met een uit schaemt' de lelie wierd een roos.

Zo doet uw schoone verf de roos en lelie duiken,
En maakt dat in uw hof, uit hartzeer en verdriet,
De bloemen altemaal verdorren op hun struiken,
Omdat men schoonder bloem op uwe kaken ziet.

Voor Klorimene

Terwyl de dartle Klorimene
Slechts slaat myn zuchten in de wind,
En zelfs haar grootste vreugde vind,
In my op 't treurigst te zien weenen:

Zo wil ik (moe van zo veel pyn)
De min gaan uyt myn boezem rukken,
En hem zo kaal van vleugels plukken,
Dat hy ontveert, en lam zal zyn.

Zyn pennen zal ik zelfs gebruiken,
Om daar mee, dwars door d'ydle lucht,
My zelfs te geven op de vlucht,
Om zo zyn tyranny t'ontduiken.

De wreede naam van myn meesteres
Zal ik in nare woestenyen
In d'afgesturve schorssen snyen
Van meenig doodelyk Cypres.

En om niet onbeloont te blyven;
Zal dees verwinning my voortaan
Myn kruin bekranssen doen met blaas
Van groene lauwren, en olyven

Dus zal ik haar gedachtenis
In schaduwe des doods verdelgen,
Wyl onder blyde vredetelgen
Myn ziel op nieuws in vryheid is.

Aan Klorimene

Vaar wel, ligtvaarde Klorimeen!
 Vaar wel ondankbre, trouwelooze!
 Om u van schaamte te doen bloozen
 Wil ik myn boeijens gaan vertreên.
 Gy gaat my zonder reên verlaten,
 En schopt mijn liefde met de voet,
 En tracht in uw verkeert gemoet,
 In plaats van minnen, my te haten.

Want, laas! waar is uw liefde heen?
 Waar is de trouwheid nu vervlogen;
 Daar gy met half bekretene oogten,
 Meê zwoert in 't graf te zullen treên.
 Waar zyn die onvreekbere eeden,
 Die gy in 't aanzien van de maan
 My meêr dan eenmaal hebt gedaan,
 En die gy zwoerd nooit 't overtreden?
 Waar is de zuivere minnezucht,
 Die my uw trouwheid deê gelooven?
 Helaas, is die dan gansch verstooven,
 Gelyk een rook, in d'ydle lucht?
 O ja, die heeft u nu verlaten,
 Want gy door wien ik ben verraân,
 Tracht voor uw liefde my voortaan
 Slechts te vergeeten en te haten.

Wel eer, gelyk de Wyngaartrank
 Zich vlecht om groene en bladryke elzen,
 Placht gy vol liefde my te omhelzen,
 En wist my myne trouwheid dank.
 Wel eer placht gy met smart te wenschen
 Naar 't uur dat gy my weer mocht zien,
 Daar gy nu voor my tracht te vlien
 Als d'alderhaatlykste aller menschen.
 Nu ziet gy my afkeerig aan,
 My, die eer heeft uw gunst genooten,
 En tracht nu ganschlyk te verstooten
 Uw aldertrouwsten onderdaan.

Daarom wyl my uw losse zinnen,
 Door dees te groote ondankbaarheid,
 (Spyt myn oprechte trouwigheid,
 Waar door 'k u eeuwig dacht te minnen)
 Meer dan te klaar, en blyklyk zyn,
 En dat ik word van u vergeeten,
 Zo zultge, ô schoone moeten weeten
 Dat ik ook eind myn minnepyn.

Want nu 't uw wil is, zal ik wyken:
 Doch, wie gy hier door 't meest verkort,
 (Wyl ik van u verstooten word)
 Vertrouw ik dat noch wel zal blyken:
 Want ik weet dat gy, vol ongedult,
 Dees trouwloosheid noch zult beklagen.
 'k Weet dat gy noch na jaar en dagen
 Wel aan myn liefde denken zult.
 'k Weet, dat gy 't uur noch zult vervloeken,
 Waar in dat gy myn min verriet
 'k Weet dat het wroegende verdriet
 Hier over u noch zal, bezoeken
 'k Weet, dat ik (spyt myn ongeval)
 U, in uw haat, noch zal behagen;
 'k Weet dat gy 't u noch zult beklagen,
 Dat ik u niet meêr minnen zal.

Dan zult gy noch wel tienmaal peinzen
 Aan d'onbevleete oprechtheid,
 Waar door myn edelmoedigheid
 By u ooit liegen kon, noch veinzen
 Dan zult gy eind'lyk, doch te laat,
 Zyn vol berouw in uw geweten,
 Want 'k ga u van dees uur vergeten,
 Bevryd van liefde, en ook van haat.
 Vaar wel dan, noch eens, Klorimene!
 Gy raakt uw trouwste minnaar kwyt;
 Om wiens verlies gy op een tyd
 Noch ligt wel meêr dan eens zult weenen.

Aan de lichtvaardige Klorimene

Verdubbeld ronddeel

Dat hy uw minnaar was, ô dartle Klorimene:
 Dit tot myn nadeel u gesproken heeft van my,
 En die veroorzaakt heeft kwansuis myn blaauwe scheenen,
 'k Zou lagchen in myn geest met dese jalouzy.

Want 'k zou dan hoopen, door de tijd, dees schelmerij
 Wel eens ontdekt te zien, en al myn spyt verdweenen!
 Wanneer ik merken zouw uit deze snappery,
 Dat hy uw minnaar was, ô dartle Klorimene,

Maar wyl gy zelve zegt, ik zulks niet hoef te meenen,
 Maar dat een ander speelt my zulk een kwa party:
 Zo wensch ik, dat die vent mag breeken hals en beenen,
 Die tot myn nadeel u gesproken heeft van my.

'k Wensch dat hy voelen mag de Turksche slaverny.
 'k Wensch, dat hy eeuwen lang aan 't podagra mag weenen;
 Die op my heeft gebraakt dees valsche klappery,
 En die veroorzaakt heeft kwansuis myn blaauwe scheenen.

Ik wenschte hem te zien gedompelt in de veenen,
 Of midden in een sloot vol zwart en moddrig bry;
 En zo hem zyn rivaal, dan hand, noch hulp wou leenen;
 'k Zou lagchen in myn geest met deze jalouzy.

Of dat hy aan de steen van Ixion mag steenen;
 'k Wensch dat hy een Tantaal, of een Prometheus zy,
 Of eerder noch, ik wensch (om al de tyranny
 Van deze drie messieurs te zamen te vereenen)
 Dat hy uw minnaar was, ô dartle Klorimene.

Gedachten Gehouden in een Kanó op Zee

Aan myn Vriend N.N.

Al zittende in een holle boom,
 Bezwangert met een troep soldaten,
 En met elf zwarte Potentaten,
 Gaat Fok vast dobbren langs de stroom,

Om zeeke Zeeuwsche karavelle,
 Die hier voor lorrendrajer speelt,
 En 's Compagnies octroy besteelt,
 Te gaan vermeestren, en beknellen.

Zo loopt hy, en gevaar van zee,
 En dat van koegels en muskwetten,
 Die meenig styve kop verpletten,
 En schinkels smakken uit haar steê.

En wyl ik dus vast leg te talmen,
 Zo zit gy ligt, myn waarde Vrind,
 By 't zoete dier, dat gy bemind,
 Of streelt uw veel met zoete galmen.

Gy zit ligt by myn goeje Neef,
 In schaduw van die zelfde boomen,
 Of op de kant der zelfde stroomen,
 Daar men wel eer rondeelen schreef.

Daar zit gy ligt gerust te dampen,
 Wyl ik het zelfde zit en doe
 In zee, omtrent het vlek Bottroe,
 Doch dik verzelt van smart, en rampen.

Want schoon het goud my redelyk,
Ja ruim genoeg word toe gesmeten;
- Wyl ik een ding niet kan vergeten, -
Zo ben ik arm, al word ik ryk.

Steets speelt er nog door al myn zinnen
Het beeld van dat aanvallig dier,
Dat door haar oogs betov'rend vier
My dwong voor eeuwig haar te minnen.

Geen uur passeert er op den dag,
Of 'k denk wel tienmaal aan dat maatje,
Dat net gevormde potentatje,
Wiens weerga nooit de wereld zag.

Steets denk ik, of ik van myn leven
My uit dit droevig Moorenland
Wel eens zal weder zien geplant,
Ter steê daar 't hart noch is gebleven;

Dat is, by haar, en ook by u,
Myn waardste Vrind van al myn vrienden,
Die 'k meer als myne broeder minde,
En nimmermeer zo zeer als nu.

Nu zeg ik, dat ik u moet derven,
En al dat zoet vermaak met een,
't Geen onder duizent koddigheên,
Ons vaak schier deed van lagchen sterven

Ach! hoe speeld daaglyks myn gedacht,
Op al de geuren, die wy zamen
Zo vaak by onze kinders namen,
Wier weerga ik nooit weér verwacht.

Want schoon ik al weerom mocht komen
Van hier, in 't waarde Vaderland,
Dan ben ik ligt al van de tant,
En al verdord als oude boomen,

Want schoon dat ik hier Venus schouw,
Gelyk een pest van alle pesten,
En dat ik mee, tot mynen besten
Niet heel veel van Silenus hou,

Zo meen ik dat de trakassade,
Die 'k vaak langs land en water doe,
En 't roosten van de zon daar toe,
My maken zal tot karbonade.

Gelyk ik nu in dees Kano,
Wyl ik dit schryf kan ondervinden;
Wyl dat de zon, spyt zee en winden,
My braad zo geel als haverstro.

Denk eens, wat ik dan wel zal lyken
Na 't afzyn van een vyf, zes jaar;
Gewis, ik loop wel licht gevaar
Dat men my laat voor mumi kyken.

Doch 't schaad niet! ik heb nog wel moed,
Dat ik noch in myn hart en aâmen
Wel een restantje zal bewaren
Van 't oud galant, en geurig bloed.

Op dat wy, op myn wederkeeren,
Noch menigmaal, gelyk wel eer,
Te zamen rymen keer op keer,
En lagchen dat onze oogen keeren.

Nu mag ik hier noch voor een tyd
 Wat leggen talmen by de Mooren;
 Maar 'k zal den dag noch zien gebooren,
 Dat ik dit land zal schelden kwyt.

En dat ik, redelyk geladen
 Met 't mineraal van dit kwartier,
 Weer zal gaan dampen by het vier,
 In plaats van in de zon te braden.

U hoop ik in dien ouden staat
 Noch eens gezond weêrom te vinden,
 Met al het tal der goede vrinden,
 Daar 'k nooit voor dees van wierd versmaad.

Om noch een koppeltje van jaaren
 Vol vreugd te slyten in een land,
 Daar al myn hoop aan is verpand,
 En 't geen myn luk kan op doen klaaren.

Maar zeg, wat 's dit ik hoor, terwyl
 Ik deze regel zit te malen,
 Een van ons volk, tot twee drie malen
 Uitroepen: 'k zie een zeil! een zeil!

't Geen my zal dwingen nu te enden,
 Om met het schip Zeelandia,
 Daar ik zo straks in stappen ga,
 De steven zeewaard in te wenden.

Vermits dat wy de karavel
 Van verre diep in zee beöogen,
 Die 'k wensch dat we attrapeeren mogen,
 Om hem te brengen in de knel.

Adieu dan vriend! wy gaan laveeren,
 En veetren 't Zeeuwtje naar zyn vleis,
 De hemel geef hem ons tot prys,
 En u al wat gy kunt begeeren.

Klinkdicht

Hoe, zou ik ooit uw gunst, ô schoone Klorimeen,
Verwerven kunnen, daar ik ben een mensch geboren,
En daar het schynt dat gy een minnaar hebt verkooren,
Die door zyn beestigheid bezit uw hart alleen?

Ach, nu bevind ik dat een beest, en anders geen
Het vrouwelyk geslacht slechts kan tot min bekooren;
En dat myn heer Jupyn daarom al lang te vooren,
Zelfs met zyn godheid liep zo meenig blaauwe scheen.

Weshalve hy daarom in 't eind na beter leeren,
Zich zelf om Leda heeft bedost met zwaneveeren,
En vrouw Europa heeft ontschaakt in stiersche schyn.

Een teken, dat noch mensch, noch godheid iet kan winnen;
Maar dat men om zich van een vrouw te doen beminnen,
Niet anders noodig heeft, dan slechts een beest te zyn.

't Ongelijk fortuin

Daar d'eene mensch de zon zo loffelyk beschynt,
 En zegent met een glans van gulde en zilvre stralen:
 Daar dees zit op een berg van dukatons te pralen,
 En die met overschot van zestien stuivers kwynt.

Daar deze kwinkeleert by 't huilen van de schreven,
 En schept uit krytende schildryen vreugd en eer;
 En die verzuchtende vast trenteld heen en weer,
 Wyl hy zyn beste pak diend voor 't gelag te geven.

Daar deze lekkertand aan zee en landpatrys,
 En zuigt den ambrozyn uit Baccherachse peeren.
 En die met haantjes Mom zyn bokking moet lardeeren,
 Of 't graauwe veldhoen keurd zyn hoffelykste spys.

Daar dees met Demokryt de Hollandsche tooneelen
 Hoord schatren om de zwier des weerelds ydelheid,
 En die met Heraklyt den droeven rol beschreid,
 Die hy genoodzaakt is als Robbeknol te speelen.

Daar dees met hairfestons, met moesjes, of een geur
 Van roozen zich vernist om 't wezen te verjongen;
 En die het kopstuk met een feil, of uitgewrongen
 Berookte vaatdoek, eens ter maand wast om de sleur.

Daar deze winkels van Parys of 's Gravenhagen
 Aan 't lyf verwisseld met het wisselen van de maan:
 En die op Pinksterdag met vodden is belaân,
 By de Overbestevaâr lang 's werkendaags gedragen.

Daar dees van 't Jufferschap zo wel van 't echte bed,
 Als 't geen gevoeglyk zich kan schikken naar de menssen
 Geliefkoost word; en die zyn jeugd moet zien verslenssen,
 Of zich verhangen aan een snotuil of een slet.

Daar deze met zijn staat zyn vrienden ziet vermeêren,
Als haar verblindende door trouwe raad en daad;
En die, omzwerfende als een jakhals achter straat,
Verachtelyk zich ziet van elk de nek toekeeren.

Daar deze op markt en beurs gedienschtig word gebeên,
Om zyn genegenheid voor zweet en bloed te koopen;
En die door yverig de vetjes op te loopen,
Het heerschap mest, en knaauwt ter naauwer noot aan 't been.

Daar dees zyn galery en heerelyke zalen,
Of in een frisse lucht zyn bloemprieel doorkruist!
En die, in een spelonk van zestien voet gehuist,
Door 't schoorsteengat zomtyds zyn adem dient te halen.

Daar dees te wagen of te paarde speelen vaart,
Om 't keurig ooge in 't groen genoeglyk te verzaden;
En die de boompjes telt langs afgelegene paden,
Of vader Kats doorleest in 't hoekje van den haart.

Daar dees by zonneshyn op kristallyne stroomen
Zyn speeljacht spoijen ziet met uitgespannen doek;
En die, doorzweetende zyn linnen onderbroek,
In 't lyntje loopt langs klei en modderige stromen.

Daar dees ten hemel vaart op fluit en snarenspeel,
Gehuwte aan maatgezang der maagdelyke keelen;
En die versuft van steeds klaagliederen te kweelen,
Met zynen geest verzinkt in 't voorburg van de hel.

Daar dees aan winkel, noch komtoir, noch dienst verbonden,
Zich, zonder achterdocht, aan tyd noch plaats verbind,
En die, voortjagtende door hagel, sneeuw en wind,
Op ordinaris uur te nest moet als de honden.

Daar dees zyn huisgezin en vrienden in 't gemeen,
Op 't avondmaal onthaald met vrolyke genuchten;
En die zit, brok op brok doorkroppende te zuchten,
Om 't eindeloos geknor van Besje nooit tevreên.

Daar dees zo kommerloos zyn schatten met zyn leden
Terust legt, of hy 't luk voor eeuwig had gehoord;
En die de lakens met zyn naakte billen schuurt,
Herdenkende zyn ramp nu jaar op jaar geleden.

Daar blykt het dat Fortuin te wispeltuut en blind,
Den een te bitter haat, den âar te mal bemind.

Klinkdicht

Te denken dat in 't eind myn staat eens zal verkeeren,
 En dat ik eindelyk eens zal gelukkig zyn,
 Te hoopen dat in 't eind een heldre zonneshyn,
 De nacht van myn verdriet eens uit myn ziel zal weeren.

Te zien dat in myn beurs de duiten wat vermeeren,
 En dat ik daaglyks win dukaten by 't dozyn;
 Te hebben kelders vol van Fransche en Rinsche wyn,
 Om, als 't my wel gevalt, myn vrienden te trakteen.

Noch eens een wintertje, gelyk als de voorleen,
 Te sleiten vol van vreugd in d'armen van Klimeen,
 Wiens onstandvastigheid my nu een wyl doet treuren.

Of in haar plaats, op nieuw te vinden by Katryn
 Een gunst en een genot dat 't eerst gelyk mag zyn,
 Dat is 't, dat meester Fok misschien nooit zal gebeuren.

Klinkdicht

Toen Midas eindelyk zyn wensch verkregen had,
En dat hy zyn geluk reets dacht volmaakt te wezen,
Toen was het dat hy eerst zyn onluk zag verrezen,
En dat hy zich bevond te lydig in de mat.

Want 't geen hy had gewenst, dat wiert de borst haast zat;
Het gout wierd hem een straf, schoon het nochtans voor dezen
Zyn grootste wellust was; want na ik heb gelezen,
Wierd het al gout, al wat hy raakte, dronk, of at.

Ziet men dit daaglyks mee in 't huwlyk niet gebeuren?
Wanneer men meenig zot daar door lang ziet betreuren,
Een staat van hem gezocht voor dees met ziel en lyf?

En mag men zo een borst niet voor een Midas achten?
Die, 't zy in huis, of bed, by dagen of by nachten,
Al wat hy raakt, of tast, niet anders vind als wyf.

Bruilofts ronddeel

't Is voor de Bruid, en u, ô Bruigom, meede,
 Dat ik hier kom met een Rondeel getreden.
 Met hoop, dat gy zult hooren hoe het luid.
 't Roept over u geluk en zegen uit.
 Nadien gy nu met even blye schreeden
 Treet naer de plaats zo vol van vrolykheden,
 Daar gy zo lang hebt Bruigom om gestreden,
 Zo dat gy nu met recht roept overluid:
 Ik leef vernoegd; want 't geen ik heb geleden
 Is voor de Bruid,

Nu wordt ge alleen bezitter van die leden,
 Die gy wel eer van elk zaagt aangebeden,
 Uit wiens genot nu al uw wellust spruit;
 Ga, wil dan vry naer 't heilig outaar treden,
 En offer daar aan haar bevalligheden,
 Al 't geen gy hebt, en sehenkt het haar tot buit,
 Want al het geen by morgen hebt, en heden
 Is voor de Bruid.

Op een kwetzuur van het mesje van juffrouw N.N.

'k Beken, gy hebt gelyk o klein, doch straf geweer
 Dat gy my dus versteurd gevoelen doet uw tanden,
 Om dat ik u 't gevoel ontroofd heb van die handen,
 In welkers dienst bestond al uw geluk, en eer.

't Is waar, 'k heb u die eer een wyl te los onthouwen,
 Gy doet my daarom recht, dat gy van toorne en spyt
 My, als uit wraak tot straf, dus in de vinger snyt,
 Die gy door deze wond haar stoutheid doet beschouwen.

Want ik beken voortaan, dat zy u onrecht deên,
 Van aan dees schoonheid u zo onbedacht t'ontsteelen,
 Wyl gy geen andre hant kunt dan de haare veelen,
 Die op de weereld ook maar godlyk is alleen.

Ga, keer dan weêr vol vreugd in de volmaakte handen,
 Die machtig zyn een hart gelyk als was te kneên;
 En die u zekerlyk, waart gy geen staal en been,
 Tot assche zouden in een korten tyd verbranden.

Ga dan en neem by haar uw oude dienst weêr an;
 Maar zeg hier doch voor my, dat die u heeft gezonden,
 Door u zyn hand, door haar zyn hart en ziel zag wonden,
 Maart dat die laatste wond nooit meêr genezen kan.

Bewijs van maagdom

Aan Juffer N.N.

1.

Indien dat d'aangename roozen,
Die jeugdig op haar telgen bloozen,
Wiens verf het keurig oog behaagt,
Den tytel waardig zyn van maagd,
Zo mag men, even als de bloemen,
Die vrouwen ook wel maagden noemen,
Die, als met varsch ontloken blaân,
Gelyk als gy, noch bloejend staan.

2.

De bloem, zodra hy zich laat plukken,
Ziet straks zyn maagdom van zich rukken:
Straks kwyntze als over dit verlies,
En hangt verlept gelyk een bies;
Daarom, wyl 't maagdom in de vrouwen
Als dat van bloemen is te houwen,
Zeg, waarom zyt gy niet verlept,
Indien gy d'uwe niet meer hebt?

3.

Indien men alle zoort van enten
Mag maagden noemen in de lente,
Eer dat haar maagdom met haar ooft
Haar in de herfst noch wordt ontroofd;
Zo mag men u ook maagd verklaaren,
Die in de lente van uw jaaren
Die herfst noch nimmer hebt beleeft,
Waar in een vrouw haar vruchten geeft.

4.

Indien een bouland, of een akker,
(Die zelfs als wel doorspit, en wakker
Doorploegt is door en weder door)
Zo lang als hy noch uit zyn voor
Geen oogst heeft van zyn zaad gegeven,
Een maagdom toe mag zyn geschreven,
Zo ly, dat men 't u ook toeschryft,
Aan wien dei bou noch niet beklyft.

5.

In 't end, indien een schoorsteen maagd is,
Die nooit nog wel ter deeg gevaagd is,
Zo zyt gy 't ook; want Fok zyn roe
Die, lykt het, deugd daar weinig toe.
Gy zyt dan maagd, gelyk een ooven
Daar nooit goet deeg wiert ingeschooven
Of die niet naer den eisch gestookt,
Zyn vulzel nimmer gaar en kookt.

6.

In 't end, jy bent dan maagd (God beter)
En zo je Foks genoopte veter
Noch twee dozynen jaaren draagt.
Zo blyf jy licht wel eeuwig maagd.

Rekening Van gedane visitatie aan Mejuffer N.N. in haar ziekte.

Myn min, die 't Dokterschap door lang by by te woonen,
Al heeft vry meesterlyk geleert,
Heeft in uw ziekte, o overschoone!
U vijf, zes maal gevisiteert.
Het loon, het geen hy eyst, nu dat gy zyt geneezen
Van dees uwe innerlvke smart,
Zal, zo gy wild, alleen maar weezen
Een duimbreds plaatsjen in uw hart.
Doch wyl hy zich niet durft op goet geloof verlaten,
Mits de patienten in 't gemeyn
De Dokters als de duivel haten,
Zo draa zy slechts geneezen zyn.
Zo wil hy (om daar in voortaan gerust te leeven)
Dat gy my zult, voor elk visiet,
Tot zekerheid zes kusjes geeven,
En meer betaling wil hy niet.

Aan den heer K. Huigens

Hollandsche Maro, en Apolloos grootste zoon,
 By die ooit zongen op een Nederlandsche toon,
 Heb ik uw barsch gedicht zo menigmaal gelezen,
 En voor zo grooten gunst nooit dankbaarheid bewezen?
 Zo gun my, dat ik nu myn schult eens af kom doen,
 Niet om uw schrander brein met jeugdig lauwer groen,
 Of met een klimkrans naer uw waarde te verciere,
 Ue eige kunst verschaft u palmen, en laurieren;
 Maar om te toonen, waar uw hooggeachte luit
 My vaak te byster klinkt met een vervalst geluid;
 Ontschuldig my, zo ik wat rond ga in myn spreken:
 De beste vrienden zyn aanwijzers van gebreken,
 Twee zwarte wolken zyn 't, waardoor uw zwaar gedicht
 By my verdooft werd van zyn luister en zyn licht;
 Dat 's duisterheid van zin; en hardigheid van toonen.
 Twe feilen, die in geen Poëet zyn te verschoonen,
 Die zelf zyn vader noemt de vader van het licht.
 Daar alle hardigheid, en duisterheid voor zwicht.
 Wat is het eind daar toe een Dichter trekt aan 't zingen.
 Is 't niet om ieder een met zyn gezang te dwingen,
 Gelyk eer Orfeus met zyn lieffelyke lier,
 Door welkers zoet geluid het alderwildste dier,
 Ja zelfs en bosch en velt, en rotssteen wiert bewogen,
 En zult gy zelfs uw zang ontroven dit vermogen,
 O barse Zanger! door uw wrange duisterheid?
 Het schynt, of gy, en Hooft u staag verpynt en stryd
 Om van geen mensch, als van u zelf, verstaan te wezen;
 Was 't dan niet best, dat gy uw vaarzen nooit liet lezen?
 Want dus is 't zeker, dat ze niemant vatten zal.
 Hoe droevig komt het, hoe onnozel, en hoe mal,
 Als men de gaaf niet heeft van iets in dicht te zeggen,
 Ten zij men 't stadig weer met on dicht uit moet leggen?

De zaak, man, spreekt van zelfs, dies zwyg ik hier meê stil,
Dat is eerst zingen, dat men zingt hetgeen men wil
Voorts klinkt uw hardigheid my al te hart in d'ooren;
Een vers moet vloeien, of het heeft zyn aart verloren,
Dat tuigt de vloeyentheid van Dichter Hypokreen.
De Dichtkunst is een vloed van klaare en gladde reen.
't Is waar dat men in 't Roomsche wel 'Mannen groot' mag zetten,
Dees taal die duld het in haar rymelooze wetten;
Maar in ons Neerduits mag 't in onrym niet geschien,
Diet dientmen in gezang dees styl voor al te vliên:
Mitsdien het rym noch meer als 't onrym dient te vloeijen.
Mei dan uw duisterheid zo zal uw luister groeijen;
Verlaat dees hardigheid zo wrang, zo wreed, zo zuur:
De grootste kunsten paalen 't naasten aan natuur.

Chanson a boire

Voix: La Gredeline

Ceux, que l'Amour transporte,
 Sont toujours languissans,
 Leur ame, à demi morte,
 Se meurt incessamment:
 Qui voudroit donc l'amour suivre?
 Ce ne peut être qu'un fou:
 Aimons plutot
 Le verre, & le pot;
 Car ainsi nous pourrons vivre
 Toujours sains, & toujours fous.

Vivre toujours solitaire,
 Dans un maudit tourment,
 Voila la bonne chère.
 Et le bien d'un Amant:
 Qui voudroit donc l'Amour suivre?
 Ce ne peut être qu'un fou.
 Aimons plutot
 Le verre, & le pot;
 Car ainsi nous pourrons vivre
 Toujours sains, & toujours fous.

Sur le changement

Voix: Phillis votre indifférence &c.

Vive la Nouvelle mode
 De changer incessamment.
 Ma Phillis s'y accomode;
 Et je n'en suis pas moins content;
 Car j'aime tant, tant, tant,
 A changer sans cesse,
 Que ie veux estre constant,
 Au changement.

Ma Phillis en est plus belle,
 Elle en fait bien plus d'Amans:
 J'ai plus d'estime pour elle;
 Pour ce noble changement;
 Car j'aime tant, tant, tant,
 A changer sans cesse,
 Que je veux estre constant,
 Au changement.

Phillis! puis que donc nos Ames
 Toutes deux, si chèrement
 Aiment les changeantes flames,
 Entr' aimons nous en changeant;
 Car j'aime tant, tant, tant,
 A changer sans cesse;
 Que je veux être constant,
 Au changement.

Changeons donc sans fin, sans cesse:
 Mais parmi ce changement,
 Soyez moi douce Maistresse.
 Je vous serai brave Amant,
 Car j'aime tant, tant, tant,
 A changer sans cesse;
 Que je veux être constant,
 Au changement.

Sarabande

De faire l'Affligé envers les belles
Ou de ronger un pauvre Gant,
Ne sont, ma foi, rien que des bagatelles,
Qui n'aident plus rien à present,
Le vrai Mystère
Pour leur complaire,
c'Est de leur faire
Monstre d'Argent.

Car la splendeur de ce Metal aimable,
Force le coeur le plus altier;
Et le rend, en un jour, plus secourable,
Que tous les pleurs d'un an entier.
Fy donc des armes,
Voici les larmes,
Voici les charmes,
Pour le gaigner.

A une dame sortant de son lit

Comme la rougissante Flore,
Ou comme la vermeille Aurore,
Lors qu'elle veut sortir des flots,
Pour redonner le jour au monde,
Tout ainsi je vous vis tantôt,
Non pas sortant de dessous l'onde
Mais bien de dessus votre lit:
Ou par le feu que l'on y loue,
Le feu d'en bas monte à la joue.
Par les secousses d'un petit.

Courage de fille

Voix: Pour un seul Coup

Van dezen nacht,
 Comme m'a dit ma Mère,
 Zal onze Jan my komen doen la Guerre;
 Maar je ne crain sa lance, noch zyn kracht.
 Je dis toujours, ma Mère n'en est pas morte;
 Car ce combat geschied sans bloed te storten.
 Al is 't bij nacht.

Ik zal zo dwaas
 Niet zyn, als ces Badines,
 Die tot haar hulp appellent leur Voisines:
 Hoewel men is souvent den Onderbaas.
 Quelque vigueur qu'il ait dans la bataille,
 Il peut venir, want quatre de sa taille,
 Je ne crains pas.

Il est bien vrai,
 Qu'il me jettra par terre;
 Maar niet te min, je ris de cette guerre;
 Et le devant je lui presenterai.
 Want schoon ik ben voor hem niet assez forte
 'k Zeg, indien ma Mère n'en est pas morte,
 Je n'en mourrai.

Gezang

Indien gy u zegt te branden
 Door een lonkend aangezicht,
 Of door twe yvoren handen,
 Vriend! zo is u 't hoofd te licht:
 Want de min heeft geen vermogen,
 Noch in handen, noch in oogen.

Liefde krygt alleen haar luister,
 Uit het schoon en glinstrent goud;
 Zonder dat zo is zy duister,
 En geheel verflauwd, en koud.
 Had Kupied geen goude schichten,
 Waar zou hy zyn vuur meê stichten?

Boog en koker kan niet maken,
 Zo zyn pyl niet is verguld.
 't Goud dat kan het hart maar raken,
 Maar de pyl heeft nimmer schult.
 Trof een pyl van loot uw zinnen,
 Gy zoud haten, en niet minnen.

'k Weet nochtans wel wat voor banden,
 Dat aan my de schoonheid geeft,
 Goude lokken, peerle tanden,
 Indien die een Juffer heeft,
 Met een koffer vol dukaten,
 'k Zal die minnen en niet haten.

'k Wil geen schat noch vreugde zoeken,
 Van Parnas, maar van Peru:
 Al de rest wil ik vervloeken,
 Want wat's deugd en schoonheid nu!
 Zo een Juffer ryk is, deze
 Zal ook schoon, en deugdzaam wezen.

Toon: La Fronde

Diogenes, de wyze,
 Die woonden in een vat;
 Hier uit kan men bewyzen,
 Dat wysheid woont bij 't nat,
 Indien gy dan de wysheid mind,
 In 't vaatje die gy vint:
 Komt, volgt dan met malkander
 Den Grooten Alexander
 Naer 't holle vat, naer 't holle vat,
 Daar Diögeen in zat.

De Grooten Alexander
 Sprak tegen Diögeen:
 Indien ik was een ander,
 'k Wenste in uw plaats te treên.
 Wort ons hier dan niet klaar vertoont,
 Dat in het vat de wysheid woont?
 Komt volgt dan met malkander
 Den Grooten Alexander,
 Naer 't holle vat, naer 't holle vat,
 En houd u by het nat.

Toon: Hebbenze dat gedaan

Ons Leisje buur, ons Leisje buur,
 Die is zo zeer verlegen, zeer verlegen,
 Zy zorgt zeer van die tureluur,
 Haar manke dochters wegen;
 Want die fraje Tryn, die zoekt een vryer,
 Want die fraje Tryn, lyd groote pyn.

Tryn zeit zo vaak, Tryn zeit zo vaak,
 Och had ik Jaap enomen, Jaap enomen,
 Ik leefde nu steeds in vermaak,
 't Was nooit zo verr' gekomen:
 Dat ik nu steeds klaag, om een vryer
 Dat ik nu steeds klaag, schier alle daag.

Haar moer die zeit, haar moer die zeit,
 Jou malle Tryn wilt wachten, Tryn wilt wachten,
 Zo lang tot datje wort evryt.
 Myn pyn kan niet verzachten,
 Roept Tryn even staag, moet ik toeven
 Roept Tryn even staag, na deze vraag.

't Is zulken deun, 't is zulken deun,
 Dat zoete zollebollen, zollebollen,
 Och! zeime lestend Jaap ooms zeun,
 Je weet niet van dat zollen;
 Wakker as een meid, haat het wachten
 Wakker as een meid, het wort al tyt.

En had ik toen, en had ik toen
 Zyn raad in acht genomen, acht genomen,
 Ik zou dees klachten nu niet doen,
 't Was nooit zo verr' gekomen:
 Daarom moertje ei, weet j' een vryer,
 'k Bidje moertje ei, stuur hem tot my.

Grafschrift van M.F.

Van Mr. Fok leid 't ligchaam in dees kas;
Die veel van rook, en damptuig heeft geschreven,
Die steeds bij rook geleet des menschen leven,
't Geen als een rook verdwijnt en wort tot as.
Zijn geest is ook als rook omhoog gedreeven,
Gelijk zijn rif hier is tot as gebleven;
Als of het maar verbrande tabak was.

Anders

Ik ben de plaats die 't rif van Mr. Fok begrijp,
Die in de rook zyn leven zag verzwinden:
Wat meent gy lezer, dat gy in dat graf zult vinden?
Niet als wat asch van een schoon uitgeblaze pyp.

Aan Klimene

Klimeen! uw afzyn doet my sterven;
Myn wanhoop in dees hooge nood,
Zal u wel haast 't geluk doen derven
Van d'eer te hebben van myn dood.

Helaas! hoe vreemt is uw vermogen!
Daar ligt een ander nu misschien
Sterft door te veel te zien uw oogen,
Daar sterf ik door u niet te zien.

Aan mejuffr. N.N.

O schoone! ziet gy niet dat ik geheel op 't lest loop?
 Zint gy mun vryheid hebt door uw gezicht ontroofd,
 't Geen u met heldre glans zo glinstert in het hoofd,
 Gelyk een doovekool in een bescheete mesthoop?

Ik sta gelyk vervoert, wanneer uw aasems geur,
 Die door twee lipjes vloeit, die alle daag vervellen,
 My alzoo aangenaam de geesten komt ontstellen,
 Als een benaude lucht uit Goossens achterdeur.

Uw lokjes, daar de min vermaak neemt in te speelen,
 Die binden my de ziel met duizent steeken vast:
 Denk nu, of ik niet sterf aan een vergulde bast?
 Wyl zij in verf niet veel van kinderstront verscheelen.

Uw kin, die 't aambeelt lykt, waar op het hamerslag
 Van uw vergode neus, myn hart steeds dreigt te kneuzen:
 Benaut my zo, als of ik onder al de neuzen,
 Die in de wereld zyn, alree begraven lag.

Uw kaakjes, lyke wel, doen my noch iet verhoopen,
 Mits die zo puttig zyn, dat ik voor vast vertrou,
 Dat zoo m'er eens een stoop gelyk op gieten wou
 Dat er niet eenen drop zou van uw troonie loopen.

Zo groot is uw cieraat, ô Schoone! dat in 't end,
 Zo ik uw schoonheid wou naar volle eisch beschryven,
 De heele wereld haast zou twisten gaan, en kyven,
 Om 't weeten of j'een mensch, dan of j'een woutaap bend.

Aan juffr. N.

Tweemaal gaf ik aan u myn liefde en ook myn hart;
Tweemaal heb ik u die weer te gelyk ontnomen;
Tweemaal deed ik een eed van nimmer weer te komen;
Tweemaal verbande ik u als oorzaak van myn smart;
Tweemaal begaf ik my gewillig in uw banden;
Des eer 'k ten derdemaal, my in uw liefde geef,
Zo zweer 'k ten derdemaal, dat eer ik dat beleef,
Ik eer voor d'eerstemaal u levend zag verbranden.

Op de waaijer van Fillis

Waarom tracht gy noch meer die gene te verkoelen,
Wiens harte kouder is, als 't sneeu dat d' Alpen dekt?
En wiens bevrooze borst geen hitte kan gevoelen,
Schoon aan myn ziel haar oog een heete zon verstrekt.

Gy zyt gewis onnut gebruikt van zulke handen,
Aan wien gy gansch niet baat; doch zoo het mooglyk waar,
Dat gy haar oogen kost beletten 't hevig branden,
En branden doen haar hert, dan diende gy by haar.

Op de oogen van Fillis

Als gy my treurig ziet ô schoone en hemelsche oogen,
En wen ik om u zucht, ai vraag niet wat my deert,
Want laas, 't ontzag waar door myn ziel steeds wort bewogen,
Verbied my dat ik zeg, 't geen gy my hebt geleert.

En schoon myn tranen u genoeg uit kunnen leggen
De smart en oorzaak, daar myn ziel door wort verteert,
Nochtans dat groot ontzach verbied my u te zeggen,
En dwingt my dat ik zwyg, 't geen gy my hebt geleert.

Doch had gy my met een in 't minnen leeren hopen;
Of eer, had gy de hoop niet uit myn ziel geweert,
Zo sloot ik trots 't ontzag, voor u myn boezem open,
En zei u duizentmaal, 't geen gy my hebt geleert.

Maar wyl ik hoopeloos moet leven, en beminnen,
En dat ik ducht, gy eer myn doot, dan min, begeert,
En dat ik eer uw haat dan weerliefd vrees te winnen,
Zo sterf ik, en ik zwyg, 't geen gy my hebt geleert.